Ответы на олимпиадные задания по чувашскому языку и литературе для муниципального тура республиканской олимпиады школьников общеобразовательных организаций с изучением чувашского языка
2017-2018 учебный год. 9 класс

Максимальный балл – 50

1. *Хура курак* – грач, *кайăк кăвакал* – дикая утка, *пăрчăкан* – трясогузка, *куккук* – кукушка, *вĕлтрен тăрри* – зяблик, *сар кайăк* – иволга, *шăпчăк* – соловей.

Кашни сăмахшăн – 0,5-шер балл (тупнăшăн – 0,25 балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,25 балл). Пĕтĕмпе – 3,5 балл. *Тăмана* – сова (сăмахне пĕлнĕшĕн – 1 балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,5 балл). Пурĕ пĕрле – 5 балл.

2. *Йĕп куçĕ* – ушко иголки, *çĕр улми куçĕ* – глазок у картофеля, *кантăк куçĕ* – звено рамы (окна), *карас куçĕ* – ячейка сотов, *турат куçĕ* – отверстие от сучка т.ыт.те.

Тĕслĕхсем тупнăшăн – 0,5-шер балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

3. *Йăлтăртатма* – блестеть, сверкать. *Шыв шăнкăр-шăнкăр юхать. Ачасем чĕвĕл-чĕвĕл калаçаççĕ. Вăштăр-вăштăр çил вĕрет.*

Глаголшăн – 2 балл (тупнăшăн – 1 балл, вырăсла куçарнăшăн – 1 балл). Кашни предложенишĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

4. *Ешĕл (курăк)* тенине «симĕс курăк» («зеленая трава») тесе ăнланмалла. *Ешĕл* сăмахăн куçăмлă пĕлтерĕшĕ – «çамрăк», «молодой».

Сăмаха пĕлтерĕшĕшĕн – 1 балл, куçарнăшăн – 1 балл. Куçăмлă пĕлтерĕшшĕн – 2 балл, куçарнăшăн – 1 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

5. *Пыраймастăп.*

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

6. Ăсан, ăман.

Кашни сăмахшăн – 2,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

7. *Икĕ чĕлхе – икĕ ăс, виçĕ чĕлхе – виçĕ ăс.*

Ĕçрен ан хăра, вăл хăй санран хăратăр.

Пăсасси çăмăл та, тăвасси çăмăл.

Шикли шикленнĕ, кĕрĕк пĕркеннĕ.

Вăрман леш енчи курăнать, сăмса айĕнчи курăнмасть.

Кашни ваттисен сăмахĕшĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

8. *Сивĕ хĕл иртет. Çуркунне (çур) çитет. Кун вăрăмланать, çĕр кĕскелет. Çанталăк ăшăтать. Кайăксем кăнтăртан вĕçсе килеççĕ.*

Кашни тĕрĕс куçарнă предложенишĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

9. *Йăмăк.*

Сăмахран, *Йăмра хулли – йăмăксем….*

Кампа танлаштарнине пĕлнĕшĕн – 2 балл, тĕслĕхшĕн – 3 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

10. Тулли хуравшăн – 5 балл.